

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 360/2024
30.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиоца „Универзал банка“ а.д. у стечају из Београда, против туженог АА из ..., кога заступа пуномоћник Бојана Стојанов, адвокат у ..., ради дуга, вредност предмета спора 74.086,59 евра, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 553/23 од 23.11.2023. године, у седници већа одржаној дана 30.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 553/23 од 23.11.2023. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 3662/20 од 19.10.2022. године, у ставу I изреке укинута је решење о извршењу Основног суда у Врању ИИв 741/19 од 26.06.2019. године. У ставу II изреке дозвољено је објективно преиначење тужбе. Ставом III изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу плати износ од 74.086,59 евра, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања. Ставом IV изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у којем је тражио да тужени плати тужиоцу законску затезну камату на износ од 38.095,60 евра, почев од 23.02.2021. године па до исплате. Ставом V изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 604.610,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 553/23 од 23.11.2023. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена је првостепена пресуда у ставу I, II, III и V изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију из свих законом предвиђених разлога.

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23 – др. закон), Врховни суд је одлучио да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. На друге битне повреде се у ревизији не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у облигационом односу на основу Уговора о кредиту број ... од ...2008. године, којим је тужилац одобрио кредит туженом за куповину стамбеног простора у износу од 31.000,00 евра, по средњем курсу НБС на дан уплате средстава, са обавезом враћања кредита у року од 240 месеци. Како је уговорено да ће банка прогласити дуг у целости доспелим уколико корисник кредита не плати у року два узастопна ануитета, то је банка исти прогласила доспелим дана 11.10.2010. године, услед неплаћања. Вештачењем је утврђен износ дуга на дан проглашења кредита доспелим 11.10.2010. године, односно на дан када је банка извршила обрачун дуга, претходно узевши у обзир сва потраживања тужиоца на име главнице, односно по основу доспелих ануитета и редовне камате. У свом налазу, вештак је узео у обзир сва плаћања од стране туженог извршена до дана када је кредит проглашен доспелим, као и уплате вршене након тог датума услед принудног извршења на рачуну јемца, те је утврдио да висина дуга туженог према тужиоцу по предметном уговору о стамбеном кредиту од 24.11.2008. године, и то на дан 22.02.2021. године износи 74.086,59 евра (од чега је главница 30.815,40 евра, обрачуната редовна камата у износу од 4.938,98 евра, затезна камата до 11.11.2010. године 236,61 евра и затезна камата од 11.11.2010. године до 22.02.2021. године у износу од 38.095,60 евра). Прерачунато по средњем курсу НБС на дан 22.02.2021. године, укупан дуг износи 8.710.841,95 динара.

Нижестепени судови су приликом одлучивања о тужбеном захтеву ценили истакнути приговор застарелости и утврдили да је неоснован. Као почетак рачунања застарног рока из члана 371. Закона о облигационим односима, судови су узели дан проглашења кредита доспелим, па је уз примену одредбе члана 86. Закона о стечају и застоја рока застарелости од годину дана, утврђено да до дана подношења тужбе (иницијално предлог за извршење) 24.06.2019. године није протекао десетогодишњи застарни рок, те да је потраживање утуживо. Како је током поступка утврђена висина дуга и чињеница проглашења кредита доспелим услед неплаћања два узастопна ануитета, нижестепени судови су применом одредбе члана 1065. и 277. Закона о облигационим односима усвојили тужбени захтев за исплату главног дуга и затезне камате, док је одбијен тужбени захтев за део затезне камате која је обрачуната на затезну камату.

Ревизија није основана.

Нису основани ревизијски наводи да су нижестепени судови погрешно применили материјалноправне одредбе којима је регулисана застарелост потраживања. У конкретном случају, парничне странке су биле у уговорном односу по основу

уговора о кредиту. За потраживања из уговора о кредиту важи десетогодишњи рок застарелости из члана 371. Закона о облигационим односима, будући да за ову врсту уговорног односа није прописан краћи застарни рок. Почетак рока рачуна се првог дана после дана кад је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе, па како је тужилац прогласио кредит доспелим дана 11.10.2010. године, то је од наредног дана почео да тече рок застарелости потраживања из овог уговорног односа, на ком становишту су и нижестепени судови. Такође, правилно је примењена и одредба члана 86. став 2. Закона о стечају која прописује да застарелост потраживања стечајног дужника према његовим дужницима застаје даном покретања стечајног поступка и не тече годину дана од дана отварања стечајног поступка. У том случају рок наставља да тече кад протекне годину дана од отварања стечајног поступка, а време које је истекло пре заустављања рачуна се у законом одређени рок за застарелост, што су нижестепени судови правилно применили и утврдили да до момента подношења тужбе (24.06.2019. године) није застарело потраживање које је предмет тужбеног захтева.

Не може се прихватити ревизијски навод да би рок застарелости требало рачунати почев од доспећа првог ануитета, имајући у виду да потраживање по овом ануитету и није предмет парнице будући да је исто испуњено пре покретања овог поступка. Такође, није основан ревизијски разлог да су нижестепени судови проширили рок застарелости на 11 година, из разлога што се радило о примени правила о застоју застаревања (члан 384. Закона о облигационим односима), где рок застарелости свакако износи 10 година, само што тај рок не тече годину дана од дана отварања стечајног поступка.

Такође, нису основани ревизијски наводи да је банка сама уговорила рок доспелости обавезе у случају неплаћања два узастопна ануитета, нити да се ради о ништавој уговорној одредби. Таква уговорна одредба представља својеврсну санкцију за нередовно испуњење уговорне обавезе која је подељена на месечне ануитете и није противна принудним прописима, нити се њоме утврђује доспелост потраживања супротно одредбама Закона о облигационим односима.

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози о којима ревизијски суд води рачуна по службеној дужности, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као изреци.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић